

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра історії України та спеціальних історичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
(Майя НІКОЛАЄВА)
«24» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Джерелознавство

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 032 Історія та археологія

Освітньо-професійна програма: Історія та археологія

ОНУ
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Джерелознавство». Одеса: ОНУ, 2024.
16 с.

Розробник: Хмарський Вадим Михайлович, доктор історичних наук, професор,
професор кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін

Протокол № 1 від "29" серпня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) Бачинська (Олена БАЧИНСЬКА)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП «Історія та археологія»

_____ (підпис) (Наталія ПЕТРОВА)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету історії та філософії

Протокол № 1 від "30" серпня 2024 р.

Голова НМК _____ (підпис) Левченко (Галина ЛЕВЧЕНКО)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін _

Протокол № ___ від "___" _____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від "___" _____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>032 Історія та археологія</u> (Шифр і назва)	Рік підготовки:	
		3-й	4-й
	Освітній рівень <u>Перший</u> (бакалаврський) (назва)	Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		24 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	6 год.
		Лабораторні	
	Самостійна робота		
	72 год.	108 год.	
	Вид контролю: іспит		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Джерелознавство» полягає у ознайомленні студентів з теоретичними проблемами джерелознавства, принципами і методами наукового дослідження історичних джерел і використання джерельної інформації у історичних дослідженнях, вивченні закономірностей формування джерельної бази історичної науки в цілому та окремих груп джерел і відображення в них процесу історичного розвитку, їх функціонування в історичному дослідженні, функціонування джерелознавства в системі історичної науки..

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є ознайомлення здобувачів з теоретичними проблемами та науково-методичними прийомами аналізу джерел; методикою джерелознавчої критики, що займає провідне місце у методичному арсеналі історичної науки, практикою використання джерел в

історичних дослідженнях; аналітико-інформативне вивчення окремих видів джерел або їх комплексів з історії України та всесвітньої історії.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) загальні (ЗК):

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 13. Здатність усвідомлювати правила академічної доброчесності.

б) спеціальні (СК):

СК 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

СК 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.

СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

СК 12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.

Програмні результати навчання (ПРН):

- Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел (ПРН 03).
- Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі (ПРН 04).
- Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами (ПРН 05).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати** :

- основні етапи становлення та розвитку джерелознавства як спеціальної галузі історичної науки;
- функціонування джерелознавства в системі історичної науки;
- статус і структуру джерелознавства;
- закономірності і специфіку формування джерельної бази історичної науки в цілому та окремих груп джерел в їх еволюції;

- особливості відображення у писемних джерелах процесу історичного розвитку;
- зміст базових історичних джерел;
- функціонування джерел в історичному дослідженні;
- сучасні методи дослідження джерел.

вміти :

- на професійному рівні здійснити класифікацію джерел по типам, видам, засобам збереження;
- дати характеристику базових писемних джерел з історії;
- застосовувати критичний аналіз та синтез джерел.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні проблеми історичного джерелознавства.

Тема 1. Предмет і завдання джерелознавства.

Формування поняття предмету і завдань історичного джерелознавства у вітчизняній та зарубіжній науці. Парадигма джерелознавства. Поняття структури історичного джерелознавства. Основні компоненти історичного джерелознавства. Історичне джерелознавство як спеціальна галузь історичної науки. Спеціальні історичні дисципліни в структурі історичного джерелознавства.

Історичне джерело в світлі теорії інформацію. Етапи існування історичного джерела. Становлення теорії інформації у ХХ ст. Різновиди історичної інформації. Три аспекти теорії інформації у джерелознавстві.

Тема 2. Поняття класифікації джерел, її завдання і значення.

Класифікаційні ознаки і критерії класифікації джерел. Основні типи, роди, види, різновиди історичних джерел. Схеми і моделі класифікації джерел. Особливості класифікації писемних джерел.

Тема 3. Критика історичних джерел.

Поняття про принципи та методи джерелознавчого дослідження. Методологічні принципи історичного джерелознавства; прийоми та методи дослідження. Етапи роботи з джерелами. Методика пошуку та виявлення джерел. Наукова критика джерел, її варіанти і етапи.

Тема 4. Проблема автентичності (оригінальності) і вірогідності історичних джерел.

Поняття автентичності і вірогідності історичних джерел. Фальсифікація історичних джерел і методи її виявлення. Історичні джерела у контексті автентичності джерел.

Тема 5. Становлення і розвиток історичного джерелознавства.

Зародження і розвиток історичного джерелознавства у світовій науці. Розвиток історичного джерелознавства в Україні. Напрямки розвитку історичного джерелознавства у ХХ - ХХІ ст. Актуальні проблеми розвитку історичного джерелознавства на сучасному етапі.

Тема 6. Археографія як спеціальна історична дисципліна.

Походження та еволюція терміна. Історія археографії як спеціальної історичної дисципліни у світі та Україні. Основні типи і види археографічних публікацій. Евристична, камеральна та едиційна археографія. Основні етапи здійснення археографічної публікації.

Змістовий модуль 2. Основні групи історичних джерел.

Тема 7. Наративні джерела домодерної доби.

Характеристика етапів розвитку, аналіз основних пам'яток. Поняття про аннали, хроніки, хронографи, літописи. Прийоми і методи вивчення. Характеристика основних етапів розвитку літописання.

Літописні пам'ятки Русі. Українські літописи XIV – початку XVIII ст. Методика джерелознавчого вивчення літописів.

Агіографія, політичні, економічні та літературні твори як історичне джерело. Проблеми становлення і розвитку, прийоми і методи джерелознавчого вивчення агіографічних і літературних пам'яток, політичних та економічних творів.

Тема 8. Актові матеріали як історичне джерело.

Види актових матеріалів. Особливості приватноправових актів, їх різновиди і етапи розвитку.

Становлення та розвиток законодавчих актів у стародавньому світі і середньовіччі. Формування системи римського права. Основні законодавчі пам'ятники середньовіччя. Законодавчі акти нового та новітнього часу як історичне джерело, їх основні різновиди. Різновиди законодавчих пам'яток XX – початку XXI ст. Публікація законодавчих актів у XX – початку XXI ст.

Прийоми і методи джерелознавчого аналізу актових джерел.

Тема 9. Діловодна документація як історичне джерело.

Становлення системи діловодства. Різновиди документації державних установ. Особливості діловодної документації як історичного джерела і проблеми його вивчення.

Особливості судочинства і його документування в стародавньому світі і середньовіччі. Становлення судочинства нового часу і особливості формування судових документів цього періоду. Проблеми вивчення судово-слідчих матеріалів.

Етапи розвитку, особливості формування і проблеми вивчення документів політичних організацій і партій. Прийоми і методи джерелознавчого аналізу документів політичних організацій і партій.

Тема 10. Статистика як історичне джерело.

Становлення статистики в XVII – XIX ст. в Європі. Основні напрями розвитку європейської статистики. Етапи розвитку статистики у світі та Україні.

Форми організації статистики і основні напрямки статистичного обліку в країнах Європи і США в XX – на початку XXI ст.

Становлення статистики в Україні в кінці XX – на початку XXI ст.

Прийоми і методи джерелознавчого аналізу статистичних джерел.

Тема 11. Особливості преси як історичного джерела.

Проблема класифікації періодики. Становлення і розвиток періодичної преси у Європі в XVII – XIX ст. Етапи становлення української преси. Періодична преса і цензура.

Розвиток європейської преси XX – на початку XXI ст.

Прийоми та методи джерелознавчого аналізу преси. Контент-аналіз як метод вивчення періодики.

Тема 12. Джерела особистого походження (ego-матеріали).

Мемуари як історичне джерело: етапи становлення і розвитку, проблеми вивчення. Особливості щоденників як історичного джерела.

Епістолярні пам'ятки як історичне джерело. Основні різновиди епістолярій. Прийоми і методи вивчення джерел особистого походження.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	с.р.		л	п/с	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні проблеми ІД										
Тема 1.	10	2	2		6	10	2			10
Тема 2.	10	2	2		6	10				8
Тема 3.	10	2	2		6	10				10
Тема 4.	10	2	2		6	10				10
Тема 5.	10	2	2		6	10		2		8
Тема 6.	10	2	2		6	10				10
Разом	60	12	6		36	60	2	2		56
Змістовий модуль 2. Основні групи історичних джерел.										
Тема 7.	10	2	2		6	10	2			8
Тема 8.	10	2	2		6	10	2			10
Тема 9.	10	2	2		6	10				8
Тема 10.	10	2	2		6	10		2		8
Тема 11.	10	2	2		6	10				10
Тема 12.	10	2	2		6	10			2	8
Разом	60	12	6		36	60	4	4		52
Усього годин	120	24	24		72	120	6			108

5. Теми семінарських занять

Навчальним планом не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-методологічні проблеми джерелознавства	4
2	Археографія як спеціальна історична дисципліна	4
3	Аннали, хроніки, хронографи, літописи як історичне джерело	4
4	Актові матеріали як історичне джерело	2
5	Статистика як історичне джерело	2
6	Періодична преса як історичне джерело	4
7	Джерела особистого походження як історичне джерело	4
Всього		24

7. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено

8. Самостійна робота

Самостійна робота на очному відділенні включає час на підготовку до практичних занять (див. «Рекомендована література. Основна»), виконання індивідуального самостійного завдання (див. «Рекомендована література. Додаткова») та підготовку до іспиту. Самостійна робота на заочному передбачає підготовку до кожної з тем через опанування літератури із запропонованого списку (див. «Рекомендована література. Основна»), та підготовку до іспиту. Передбачається написання реферату, присвяченого одній з груп історичних джере. Переліки тем рефератів додається.

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин (д/в)	Кількість годин (з/в)
1	Предмет і завдання джерелознавства. Історичне джерело в світлі теорії інформації.	6	10
2	Проблема класифікації джерел	6	8
3	Критика історичних джерел. Поняття про принципи та методи джерелознавчого дослідження.	6	10
4	Проблема автентичності і вірогідності історичних джерел	6	10
5	Становлення і розвиток вітчизняного та зарубіжного джерелознавства.	6	8

6	Поняття про аннали, хроніки, хронографи, літописи. Характеристика основних етапів розвитку літописання.	6	10
7	Агіографія, політичні, економічні та літературні твори як історичне джерело.	6	6
8	Актові матеріали як історичне джерело.	6	10
9	Діловодна документація як історичне джерело.	6	8
10	Становлення та розвиток статистики як історичного джерела	6	8
11	Становлення і розвиток преси. Особливості преси як історичного джерела.	6	10
12	Джерела особистого походження як історичне джерело.	6	8
Разом		72	108

9. Методи навчання

Під час вивчення курсу використовуються різні методи навчання у вищій школі. *Пояснювально-ілюстративний метод* та *метод проблемного викладу* використовується під час лекцій для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків, що наводяться у лекційній частині курсу. *Евристичний метод* допомагає в організації активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань. *Дослідницький метод* використовується під час самостійної підготовки студентів. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, готуючись до контрольної роботи та виконуючи індивідуальне навчально-дослідне завдання.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Контроль включає поточне та підсумкове оцінювання. Форма поточного контролю на лекціях та практичних заняттях – усне опитування. Форма підсумкового контролю – іспит. Для бажаючих поліпшити поточні та фінальні показники передбачається написання реферату на задану тему.

Види навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1			
Поточний контроль на лекціях	1	6	0-6
Поточний контроль	4	6	0-24

під час практичних занять			
Усього за змістовим модулем 1		6	0-30
Змістовий модуль 2			
Поточний контроль на лекціях	1	6	0-6
Поточний контроль під час практичних занять	4	6	0-24
Усього за змістовим модулем 2		6	0-30
Підсумковий контроль (іспит)			0-40
Підсумкова сума балів			0-100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач освіти
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати	глибоко та всебічно розкриває сутність завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

	висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.

	допускаються помилки	суттєві	
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє матеріалом	навчальним	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет і завдання історичного джерелознавства.
2. Поняття структури історичного джерелознавства. Основні компоненти історичного джерелознавства.
3. Історичне джерелознавство в системі історичної науки. Спеціальні історичні дисципліни в структурі джерелознавства.
4. Поняття «історичне джерело», його природа і основні функції. Етапи існування історичного джерела.
5. Історичне джерело в світлі вчення інформації.
6. Методологічні принципи історичного джерелознавства, прийоми та методи дослідження.
7. Поняття методики історичного джерелознавства. Етапи роботи з джерелами. Методика пошуку та виявлення джерел.
8. Наукова критика джерел.
9. Поняття класифікації джерел, її завдання і значення.
10. Схеми і моделі класифікації джерел. Особливості класифікації писемних джерел.
11. Проблема автентичності і вірогідності історичних джерел.
12. Фальсифікація історичних джерел і методи її виявлення.
13. Становлення і розвиток джерелознавства в Україні.
14. Основні напрямки і школи світового джерелознавства XIX – початку XXI ст.
15. Актуальні проблеми розвитку джерелознавства на сучасному етапі.
16. Археографія як спеціальна історична дисципліна.
17. Термін «археографія»: еволюція змісту.
18. Історія археографії у світі.
19. Історія археографії в Україні.
20. Евристична, камеральна та едиційна археографія.
21. Основні типи і види археографічних публікацій.
22. Структура археографічної публікації.
23. Поняття про аннали, хроніки, хронографи. Характеристика етапів розвитку, аналіз основних пам'ятників.
24. Характеристика основних етапів розвитку літописання.
25. Традиції і редакції «Повісті временних літ». Літописні пам'ятники, що передували «Повісті временних літ».
26. Українські літописи XVI – початку XVII ст.

27. Козацьке літописання XVII – початку XVIII ст.
28. Методика джерелознавчого вивчення літописів.
29. Методика вивчення та головні пам'ятки агіографії, політичних і економічних творів та художньої літератури.
30. Загальна характеристика становлення законодавчих пам'ятників у стародавньому світі та середньовіччі. Джерела формування римського права.
31. «Руська правда»: її редакції, структура, зміст.
32. Литовські статuti як історичне джерело.
33. Соборне Уложення 1649 р. – законодавчий пам'ятник XVII ст.
34. Основні різновиди законодавчих актів Російської імперії XVIII – початку XX ст.
35. Законодавчі пам'ятники Європи XVIII-XIX ст. Документи парламенту як історичне джерело.
36. Особливості становлення конституційної системи європейських держав. Конституції як історичне джерело.
37. Етапи розвитку радянського законодавства. Проблеми вивчення радянських конституцій.
38. Законодавчі акти незалежної України. Прийоми і методи джерелознавчого аналізу законодавчих пам'ятників.
39. Приватноправові акти як історичне джерело, методи їх вивчення. Формулярний аналіз актів.
40. Становлення системи діловодства. Різновиди документації державних установ. Проблеми вивчення діловодної документації як історичного джерела.
41. Судово-слідчі матеріали як різновид діловодної документації. Особливості судочинства і його документування в стародавньому світі і середньовіччі.
42. Становлення європейського судочинства нового часу і особливості формування судових документів цього періоду. Проблеми вивчення судово-слідчих матеріалів.
43. Основні різновиди судово-слідчої документації Російської імперії XVII – першої половини XIX ст. Особливості політичних процесів цього періоду.
44. Судова реформа 1864 р. в Російській імперії та її вплив на формування матеріалів судочинства. Особливості і склад документів політичних процесів другої половини XIX – початку XX ст.
45. Документи політичних організацій і партій як різновид діловодної документації: етапи розвитку і особливості формування. Проблеми вивчення діловодної документації політичних організацій і партій.
46. Становлення статистики в XVII – XIX ст. в Європі. Основні напрямки розвитку європейської статистики.
47. Етапи розвитку статистики в Україні. Статистика Російської імперії другої половини XIX ст.: загальна характеристика.
48. Основні напрямки розвитку статистики Центрального статистичного комітету, відомчої та земської статистики XIX – початку XX ст. як історичне джерело.
49. Форми організації статистики і основні напрямки статистичного обліку в країнах Західної Європи і США в XX – на початку XXI ст.
50. Основні етапи розвитку статистики в СРСР. Характеристика напрямків статистичного обліку в СРСР: статистика промисловості, сільського

господарства, загальна демографічна статистика. Публікація статистичних матеріалів.

- 51.Формування статистики в незалежній Україні в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Прийоми і методи джерелознавчого аналізу статистичних джерел. Вибірковий метод. Кореляційний і регресійний аналіз у статистиці.
- 52.Особливості преси як історичного джерела. Проблема класифікації періодики.
- 53.Становлення і розвиток періодичної преси в Західній Європі в ХVІІ – ХІХ ст.
- 54.Характеристика основних етапів розвитку преси в Російській імперії в ХVІІІ – на початку ХХ ст. Періодична преса і цензура.
- 55.Розвиток преси в Україні у ХVІІІ – на початку ХХ ст.
- 56.Характеристика розвитку і особливості вивчення нелегальної преси.
57. Розвиток преси в Західній Європі і США в ХХ – на початку ХХ ст. Специфіка жанрів і проблеми вивчення преси ХХ – ХХІ ст.
- 58.Основні етапи і особливості розвитку преси в СРСР. Методика джерелознавчого вивчення преси.
- 59.Спогади, щоденники, епістолярії: процес формування виду джерел особистого походження, його особливості як історичного джерела.
- 60.Проблеми вивчення джерел особистого походження.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль												Іспит	Сума балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
20						20							
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C	задовільно	
70-74	D		
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

			дисципліни
--	--	--	------------

13. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення кафедри, робоча програма навчальної дисципліни, силабус.

14. Рекомендована література

Основна

1. Богдашина О. М. Джерелознавство історії України: питання теорії, методики, історії / О. М. Богдашина. Харків : Сага, 2010. 212 с.
2. Гребцова І. С. Джерелознавство. Методичний посібник. Одеса : ОНУ, 2019. 146 с.
3. Заяць А. Є. Спеціальні історичні дисципліни: навчальний посібник. Зошит 1: Археографія / Львів : Львів. нац. ун-т, 2010. 120 с.
4. Історія в термінах і поняттях: довідник: Навч. посіб. /За загал, ред. Орлової Т. В. Вишгород : ПП Сергійчук М. І., 2014. 732 с.
5. Міронова І.С. Історичне джерелознавство та українська археографія. Навчальний посібник. Миколаїв, 2017. 204 с.

Додаткова

1. Джерелознавство історії стародавнього світу: метод. рек. до практ. занять / уклад. І. Д. Воротняк. Чернівці: ЧНУ, 2011. 87 с.
2. Хмарський В. М. Спогади про Одесу 30-х років ХІХ ст.: у фокусі між «воронцовською епохою» та одним роком. *Чорноморська минувшина: записки Відділу історії козацтва на півдні України: зб. наук. праць* / за ред. В.А.Смолія. Одеса: ФОП Бондаренко М.О. 2022. Вип.17. С.47-55.
3. Хмарський В. М. Перспективи актуалізації джерел особового походження з історії Одеси «воронцовської доби». *Старожитності Лукомор'я*. 2022. № 3(12). Травень – червень. С.17-25.
4. Хмарський В. Одеське товариство історії і старожитностей // *Енциклопедія Сучасної України* / гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=74993 (дата звернення: 28.08.2024).

15. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін ОНУ імені І.І.Мечникова
2. Матеріали НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

Інтернет-ресурси:

3. Інституційний депозитарій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/>

4. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Електронні ресурси. URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka/>
5. Репозитарій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Наукові видання НБУВ. URL: <http://irbis-nbu.gov.ua/everlib>
6. Український інститут національної пам'яті. Електронні видання. URL: <https://uinp.gov.ua/elektroni-vydannya>
7. Діаспоріана. Електронна бібліотека. URL: <https://diasporiana.org.ua/>
8. Державна наукова установа Український інститут науково-технічної експертизи та інформації. Національний депозитарій академічних текстів: відкритий доступ до наукової інформації. URL: <http://www.uintai.kiev.ua/page/nacionalnyy-repozytariy-akademichnyh-tekstiv-vidkrytyy-dostup-do-naukovoyi-informaciyi>
9. Архіви в світі. URL: <http://www.archives.gov.ua/archworld.php>
10. Архіви України. URL: <http://www.archives.gov.ua>
11. Архівні зібрання України. URL: http://www.archives.gov.ua/Publicat/Arch_zibr.php/
12. «Вісник Державної архівної служби України». URL: <http://www.archives.gov.ua/Publicat/Visnyk/index.php?16>
13. Документальні виставки on-line. URL: <http://www.archives.gov.ua/Sections/>
14. Електронний архів Голодомору. URL: <http://www.archives.gov.ua/Sections/Famine/>
15. Періодичні та продовжувані видання. URL: <http://www.archives.gov.ua/Publicat/publishing.php>
16. Серія «Спеціальні довідники». URL: <http://www.archives.gov.ua/Publicat/References/>
17. Ізборник. URL : <http://litopys.org.ua/>
18. Інститут історії України Національної академії наук України. URL : <http://www.history.org.ua/>